

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Fritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
 M. Popovich, Secretary.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
 Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на р.і вулиць Фрічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Манітоба. М. Попович, секретар.
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ПРО РІЗДВЯНЕ СВЯТО.

З приводу Різдва, скажемо дещо про те, звідкіль воно взялося. Нехай другі часописи поміщують різдвяні казки-легенди і визнають їх за правду, а ми розкажемо, що думають люди науки про походження цього свята.

Звичай святкування певних днів в різних порах року походили ще за дуже давніх часів, коли ще люди не знали християнства і вірили в багатьох богів. Взятися вони ось звідки. В дуже давніх часах люди не розуміли і не вміли пояснити собі помічання ними природних явищ і вірили, що все, що їх оточує в природі — рослини, дерева, звірі, птахи, ріки, вітер, сонце, місяць, зорі, грім, блискавка, дощ і т. д., це якісь таємні сили-боги, що живуть так, як люди, їдять, п'ють, радіють, гніваються, люблять, мстяться і т. п. Вони поділювали тих "богів" на добрих і злих, в залежності від того, чи були вони корисні, чи шкідливі людям.

Отим то "богам" давні люди приносили всякі дари в жертву, — добрим, за їхню доброту та ласку, а злим — щоб не так сердялись та менше лиха чинили. Для згадування кожного з тих "богів" встановлювали певні відповідні дні в році, що стали загальними святами.

Між тими давніми людьми витворилася окрема каста хитрун-попів, що звалися жрецькими і говорили немов би то вони мали в "богів" більшу ласку і могли з тими "богами" розмовляти та переказувати людям їхню волю. Вони користали з легковірності нетямущих своїх братів і зробили собі гарне заняття зі служби "богам", а навіть стали упривілейованою клясою. Жреці підтримували віру в силу "богів" та свою власну, а також звичай святкування.

Найголовнішим з усіх богів у всіх давніх народів було сонце. Славне звали його Дажьд-богом. Отому богові-сонцю справляли давні люди свято саме при кінці грудня. Чому саме при кінці грудня?

Давні люди помічали, що бог-сонце, у Славян Дажьд-бог, має великий вплив на всю природу. Коли під зиму сонце на небозводі спускається все нижче й нижче, то в тих частях землі, які воно менше огріває, настає зима з короткими днями а довгими ночами, вся природа замирає. А ось, при кінці грудня, сонце починає знову поволі підноситися в гору, дні стають довші і, хоч зима саме тоді найбільше люте, людям стає веселіше, бо знають, що сонце поборє зиму, що воно принесе весну і розбудить всю природу до життя. Отже наші давні-давні жреці спільно задобрили бога-сонце з його поворотом, щоб він скорше поборє несприятну зиму та послав щасливу весну і літо.

Отже богові-сонцю справляли давні люди при кінці грудня свято та приносили йому (тоб-то його попом-жрецьким) в жертву частину всего добра, яке мали в запасі, робили з соломи онудало, що ніби представляло зиму і з урочистим звичаєм сцалювали його, при чім співали відповідні пісні та танцювали довкруги вогню.

Цей звичай святкування наших давніх-давніх предків, як і всі інші, що відбивають в собі їхні примітивні погляди на природу і її явища, передавався з покоління в покоління. І коли витворилася і поширилася християнська віра, то, наприклад, замість поганського свята в честь бога-сонця, пристосували Різдво. Але звичай святкування, а навіть і пісні не багато змінилися в самій суті і по нинішній день.

В старому краю і до нині ще палять "діда", колядують і т. д. Не те вже, правда, тут, за морем. Хоч як раді би всі захитники наших "прарідівських звичаїв" зберегти віру і врочисте відношення до тих видумок давніх примітивних людей та вдержати працюючі маси під впливом темряви минулого, то для цього не сприяють тутешні умовини.

А все таки, хоч "діда" в місті не спалиш і колядувати похід вікна кілька-поверхових камених не підеш, різдвяні свята святкують тут це бодай з "кутею", чаркою та колядою при столі. І то не тільки віруючі, але й такі, що в церкву не ходять, а навіть свідомими віруючими себе уважають. Мовляв: "я не то тому, що свята, тільки так собі". Але обов'язково в той самий день святкують і то з "кутею". Нашим давнім предкам, що не розуміли природи і її явищ, дивуватися нема що, але люди двадцятого століття повинні б-вже старатися вийти з тіни темряви давнього минулого, яка досі гда наших чавів.

ВИЗИСК ПРИЧИНОЮ КЛОПОТІВ В КИТАЮ.

Що визиск є причиною теперішніх клопотів і боротьби в Китаю, про те відомо кожному свідомому робітникові. Але для буржуазії не новина, про яку її не часто доводиться чути. Буржуазна преса звичайно толкує теперішні події в Китаю так, що бущи то вони є наслідком культурної відсталости Китайців і їхньої нездатности до завідування своїми громадськими, економічними і політичними справами. Мовляв, Китайці некультурні погане, їх треба вчити християнської віри, як завідувати державою, провадити торговлю, розвивати промисл і т. д., що й роблять культурні Європейці і Американці. За те, буцім то, некультурні Китайці, не вміючи оцінити цього добродійства, не люблять чужоземних культуртрегерів, бажають позбутися їх, при цьому самі між собою б'ються, бо ладу ніякого не розуміють. Отакі, менш-більш, поняття про Китайців виробляють собі люди, що читає про них тільки відомости з буржуазної преси.

Тому то правда про дійсні причини боротьби в Китаю проти чужоземних імперіалістичних хижаків і їхніх найменших

китайських наймитів, для буржуазної публіки відкриття не менше від Колумбового. Таке відкриття зробив на днях у Вінніпегу А. Дж. Брейс, член королівського географічного товариства, що працював в Китаю за рамени товариства християнської молоді через останніх чотирнацять років. В своїх промовах про Китай, Брейс відважився по ширості сказати буржуазії очю святу правду:

"Нині можете легко означити болюче місце Китаю. Китайці визискувано. Ми визискували їх політично, фінансово, проповідно і релігійно. Наші місіонарі старалися насадити там таку то церкву, такий то "Ізм" або таку то секту. Китайці досягнули вже той ступінь, де вони-більше того не втерплять". Торкаючись відношення білих до Китайців, як до людей усплідженої раси, Брейс сказав:

"Дана раса не киче є підлішою расою тому, що вона є відсталою. Білі дивляться з гори на стан других томів, що той стан ризнитись від їхнього".

А далше говорив він про високу китайську цивілізацію ще в тих часах, коли Англіо-Саксонці були ще дикими варварами, та вказав, між иншим, на те, що ніяка раса ані народ не може мати заперення на вічний поступ в гору. Китай наладає свої справи і вийде на шлях прогресу, тоді з ним доведеться рахуватися і найбільш нині передовим країнам та народам.

Колі-б не факт, що Брейс працює для відомого буржуазного товариства християнської молоді, то буржуазна преса назвала-б його може "більшовицьким агентом" за такі вислови. Це-ж заперення щоденної брехні тої преси. Це-ж немала християнській буржуазії правда про її нехристиянську роботу в Китаю. Він-же каже отверто "ми визискували Китайців".

При допомозі місіонарів і опієм одурманували культурні імперіалісти Китайців і завоювали собі права на визиск китайських трудових мас. Визискували в нечуваній спосіб китайських робітників, жінок і дітей, видушували з них останні соки. Всякий порив до освободження китайського народу з їхніх тенет, жорстоко подавляли збройною силою. За гроші купували собі китайських горлозів-генералів, щоб домашньою боротьбою допомагали їм нівечити всякі змагання до об'єднання Китаю і створення одноцільного фронту проти імперіалістичних зайдів-визискувачів.

Але капіталізм, як слушно це кажуть марксісти, сам породжує силу, що має його знищити. Цєю силою є пролетаріат. Породив він його і в Китаю і створив умовини більш сприятливі для організації революційних сил. Це неминучий наслідок розвитку капіталістичної господарки в відсталих країнах.

Боротьба, що провадиться нині в Китаю проти визиску чужоземними імперіалістами, це вже не боксерське повстання, яке можна було легко здусити і подиктувати Китайцям які вгодно умови миру. Можливо, що ще не зараз вспійть Китайці добитися повного освободження від неперешених чужоземних опікунів, але зовсім певним є то, що вони вже вийшли на шлях до нього.

Великим прикладом і захоотою для Китайців служить сьогодні робітничо-селянська держава Союз Соціалістичних Радянських Республік, що вирікся всіх привілеїв і виняткових прав в Китаю, силою завоюваних в минулому царською владою. За цим прикладом підуть китайські трудові маси у своїй боротьбі, поки остаточно не доб'ються повного освободження від визиску так чужоземних як і своїх власних експлуататорів.

КАНДИДАТИ В ПОЛЬСЬКІ ДИКТАТОРИ

Між маршалом Пілсудским та генералом Сікорским де боротьба. Катастрофа уряду Грабського розпалала їхні апетити. Маршал, що ганебно перелажався і без бою поступивши своїм місцем 1922 року, тепер має надію відігратися. Ризикувати цим він би раніше не наслідився, але тепер він відчуває себе чимсь на зразок англійського ставленника. Польський орел легко може перейти під обороною англійського лева.

Країна стоїть напередодні катастрофи. Економічна криза майже досягла стану економічного паралічу. Половина велико-промислових робітників, що залишилися ще в Польщі, ходять без роботи, а заводи тільки фабричні продовжують закриватися. Що може Польща ще втратити від політики антибільшовицького військового авантюризма? Вона може тільки виграти — думає про себе розбитий під Київом маршал. Польща може завоювати собі серце могутнього англійського консервативного уряду. Вона може знов кинути у прірву розоруй руїни. Коли вона зуміє у ту-ж прірву затягти С.Р.С.Р., то може надіятися на допомогу її нагороду.

Оживають надії старого імперіалістичного мрійника, що 1919 та 1920 років думав розширити Польщу до меж 1772 року і навіть ще далі. Правда, імперіалістичні плани в даний момент дають одну величезну тріщину. Англія вже встала собі проти ставленника дужчого й надійнішого, ніж Польща, і вільшого від паризького впливу — Німеччина. Вона намагається закрутити і зміщити Німеччину. Ні для кого не секрет, що з цієї метою намічено ампутацію Гданського коритара й Горішнього Шлезку у Польщі.

Чи зможе Пілсудскі, коли він стане польським військовим диктатором, взяти на себе відповідальність за поступок цих територій хоч би взаїмні на Мельта та Литву, про що ходять

НА ДОПОМОГУ "ВОРКЕРОВІ".

ДО ВСІХ ЧАСТИН К.П.К.

Дорогі Товариші! Справа нашого партійного органу "Воркера" звернула на себе багато уваги на останній конвенції нашої партії. Проірено вигляд часопису та пороблено багато конструктивних суггестій. Що ці суггестії були практичні, видно зараз з поступеного улішення "Воркера". Обговорювано також й діловий бік справи, де загальноопінія була, що кризи, які час від часу повторювались, мусять бути зліквідовані.

Мусимо знайти на це спосіб. Життя "Воркера" не сміє бути заргожене. Рішено, що наші дотеперішні покликні досі не привносили бажаного успіху, та що наші кампанії в майбутньому мусять бути добре організовані; щоб назначити два місяці в році для інтенсивної праці задля збирання фондів для "Воркера".

Місяць січень 1926 р. назначити початок кампанії за фондами для "Воркера". Для цієї справи признається весь місяць. Партійні частини повинні в цьому місяці встроїти ряд всяких підприємств, як концертів, вистав й прочих масових підприємств. Попри всі ці підприємства, треба докласти всіх старань, щоб відвідати робітників в їхніх домах та старатися зібрати передплату й фонд для "Воркера". Для цього

го висилається до кожного відділу партії відповідні картки. Вся наша енергія в місяці січні мусять бути спрямована для створення твердої матеріальної бази для "Воркера".

Товариші! Зріст й розвиток нашої партії залежить дуже багато на тому, скільки зможемо ми здобути нових членів, скільки ми в силі провадити дійсної комуністичної праці та скільки зможемо ми провадити освіти й пропаганди та видавати відповідної до цього літератури. Наш орган "Воркер" є сильним оружжям в наших руках, тому й повинен захопатися все ширші круги робітництва, та цим поширити вплив серед них. Ми мусимо досягти відстади в робітничому русі робітників. Це можемо зробити тільки при допомозі "Воркера", коли тільки візьмемося щиро до праці. Вся буржуазна кляса розпочала атак на комуністичний рух. Головним їхнім оружжям є жовта преса. Ці отруйні брехні мусимо розбити. Найкращу відповідь можемо дати для капіталістичних атак через збудування сильної нашої комуністичної преси. Починаймо зараз, нині.

"Місяць січень для "Воркера".
 З комуністичним привітом,
 А. С. Буалер,
 адм. "Воркера".
 Торонто, 19. грудня 1925.

"НА ЗЕМЛІ МИР І ВО ЧЕЛОВІЦІХ БЛАГОВОЛЕНІЄ".

Почнемо з Китаю. Далеко він від нас і нехристиянський він. Не співаємо йому ангелі 1925 літ тому назад пісні — "Слава во вишніх богу і на землі мир".

Не співаємо. Зате-ж тепер співають йому християнські двадцять-якіни Гали. Навчили вони цей пісн китайських генералів Чан-Цо-Ліна, У-Пей-Фу, Лі-Чін-Ліна... Колись одного генерала вони на вершину були навіть на християнську віру, але скоро лише той зрозумів сучасну християнську науку "хочеш мир, готуйся до війни" — вони його виклякли.

І від Кантону до Мукдена, де лише ступила нога християн — гудуть гармати, мир божий вихваляють, аж небеса дрозжать.

В Сирії — "мир і благоволеніє" для тих Друзів, яких покладено в довгий ряд на площі Дамаску. Французькі крилаті ангелоплани літали над Дамаском, скидали бомби на Друзів...

Кажуть, що Друзи — християни. Французи певно думали, що Друзи дійсно подумали, що аероплани, не ангелі, добровільно встравлять свої догори в французький мандат. Не зрозуміли Друзи християнської доброти Французів, обступили їх коло Гомсу і убили 102 Французів.

Певно, у них за коротко було индиків на різдво. А французький парламент вислаухавши звіту генерала Серейля, ухвалив продовжати війну з Друзами. Після ухвали пішов на "нішпори" віддати хвалу новонародженому.

Ліга Націй радила, яким би то чином збільшити число праведних на небі, а зменшити число грішників на землі. Надто багато грішників розплодилося на землі... Дуже багато їх без роботи ходять, праці або утримання допомагаються, па-

питися владою перед Пілсудским. І от у Польщі іде боротьба військових груп. Цивільна влада і буржуазія вживають усіх заходів, щоб ця боротьба не набрала розмірів збройних боїв. Це небезпека, проте, мало ймовірна, проблема влади в Польщі розв'язується менше в Варшаві, а ніж у Лондоні.

нам мир нарушають, а про спасення власних душ і не подумують. В самій Англії їх рітото мільона душ.

Ліга Націй, яка покликана стеретти мир на землі і праведників в мирі постацати — сиділа, радила і рішила: мазульську нафту в Туркві відобрати і англійським капіталістам віддати.

А як Турки не згодяться на це — буде війна. А де війна — там б'ються і змирають за вітчизну. А хто умре за вітчизну, той без паспорту в царство небесне попаде і буде там істи маршипани безплатно.

Отже і число праведників в небі збільшиться, і безробітних грішників на землі зменшиться.

Це все, що про мир на велику скалю можна сказати покищо.

Ага, ще т. Сталін на партійній конференції в Москві сказав, що Злучених Держави змушені будуть проголосити війну Англії для того, щоб вже раз встановити стабільний мир між християнськими народами, вернувши Америці все задовжене золото.

У Франції мир давно наступив би, однак франк котиться в долину, якій дна не видно і ніякі сили ні небесні, ні парламентарні його спинити не можуть.

Франк котиться в долину, а Франція до фашизму. Як докотиться, тоді буде мир по рецепті Муссоліні.

В Польщі повно "благоволеніє". Генерали Пілсудскі і Сікорскі сваряться, міністри крадуть, банки банкрутують, вважні в тюрмах мруть, так що й до неба нема що цікавого доносити.

Найспокійнішою країною на світі цього різдвє є Румунія. Суд над 500 селянами в Кишиньові скінчила, запроторивши їх в тюрму і буде спокійно істи кутю пригравачи на скрипку: "Христос раждається, славіте".

В царстві Гинденбурга — все в порядку. В самому Берліні пани злопають 600,000 гуцей на різдвяний обід і споминаючи вишнемські ясла, не забудуть і пляну Доса.

З ЩОДЕННОГО ЖИТТЯ.

ВСЕ ДРУТЬ ТА ДРУТЬ.

Хтось притягнув був його на одні збори. Певно давній його кум, який вже став чоловіком та й його хотів зробити таким самим.

Зроблено внесок, щоб його прийняти.
 — Годиться?
 — Так.
 Далі статут, затягли в книжку.
 — Вступ пять доларів, а місячні вкладки по двацять і пять центів.
 — Я знаю.
 — Платите зараз?
 — Я другим разом, бо зараз не маю дрібних.
 — Міг розмінїємо.
 — Охрїт... але я другим разом...
 Дали спокій.

Секретар післав по книжку до Ц.В.К. Дістав книжку і відповідь, що нового члена прийнято.

"Вступити" вкладку вишлетє тоді, як товариш заплатить вам" — дисалося в листі від Ц.В.К.

"А товариш" більше не приходить.
 — Що є? — питають його близького.

— А чорт його знає.
 — Може зогнівався з вами?
 — Ні.
 — А лишть його, він може прийде сам.

— Але-ж я маю книжку для него, — говорив секретар. Оставили.

Стріаю а його одного разу.
 — Гало!
 — Гало!
 — Що чувати?
 — Все добре.

— А-га! Там вашу книжочку має секретар. Певно не мали часу зайти?..

— Я не знаю, чи вже більше й піду.
 — А то чому?
 — Не виходить.

— Як то не виходить?
 — Там все дурть та дурть.
 — На що "дурть"?
 — Не встиг показати голови, зараз якісь тикети, газети, журнали, пїтку, двацять п'ять центів...

— То ви купували може які тикети?
 — Я ні, але бачив, що продавали другим.

— То вже більше не підете?
 — Ні.

Пройшов тиждень. Секретар відослав членську книжочку назад до Ц.В.К.

А я в полудне ів лонч та читав за звиненої газети, що по-пало. Аж ось головна точка: "Яким Зубатий справив християн, а зараз відпокутє в тюрмі". Так писалося в тій газеті. На слідуючий день говорили, що Яким заплатив триста доларів за те, що робив самогонку, а сто доларів за те, що бив гостей в своїй хаті.

Це той самий, що секретар завернув його книжочку назад до Ц.В.К. Йому й не місце в організації.

Драпака.

ВРАЖІННЯ ВІД ВИСТУПУ КЛЯРИ ЦЕТКІН

Промова Кляри Цеткін у німьському райхстазі зробила велике вражіння на послів всіх напрямків.

Під час її промови трубуна була оточена багатомо послами, що слухали промову Кляри Цеткін з більшою увагою, ніж якусь иншу промову за обмірковання льюкарнської угоди. Вся німьська преса коментє промову Цеткін, вважючи її (промову) за кульмінаційний пункт дискусії.

Так, наприклад, близький до біржових кол "Берлінер Бернер Кур'єр" пише: "Виступ Кляри Цеткін треба вважати за надзвичайний момент, коли сила провінція комуністів всею силою внутрішнього переконання відстоювала комуністичний погляд. Рідко коли промовець міг притягнути увагу всього парламенту".

"Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісті"!"

Куржукенко.

Л. Домбскі.